

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1938 kl. 12 m.

*Utlåtande, angående provisorisk arvodesförhöjning under 1938 års riksdag
åt den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen.*

I särskilda den 24 april 1937 dagtecknade skrivelser till kamrarnas herrar talmän anhöll *riksdagsvaktmästarnas kamratförening*, att herrar talmän måtte utverka dels en förbättring av de vid riksdagen anställda vaktmästarnas och extra portvakternas avlöningsförhållanden, dels ock sådan ändring i gällande avlöningsbestämmelser, att vid kamrarnas aftonplena tjänstgörande vaktmästare och extra portvakter bereddes ersättning i form av timlön från sammanträdes början.

Förstnämnda yrkande motiverades i huvudsak därmed, att en betydande stegring i levnadskostnaderna inträtt sedan 1934 års riksdag fastställde nu gällande avlöningsbestämmelser för riksdagens personal. Såsom stöd för sistnämnda yrkande anfördes, att medan enligt gällande bestämmelser vaktmästare ägde att för tjänstgöring vid aftonplenium efter kl. 11 e. m. åtnjuta särskild ersättning med 4 kronor för varje gång sådan tjänstgöring ägt rum, någon dylik ersättning icke utginge för de talrika fall, då aftonplenium slutade före kl. 11 e. m., oaktat tjänstgöringen vid sådant plenium ofta medförde extra utgifter för vaktpersonalen.

Riksdagens kanslideputerade, som på anmodan av herrar talmän anmodades att inkomma med yttrande över de av föreningen gjorda framställningarna, anförde i skrivelse den 12 maj 1937 i huvudsak följande.

Kanslideputerade, som i ett den 18 april 1936 till herrar talmän avgivet yttrande avstyrkte bifall till en framställning om visst dyrortstillägg till riksdagens vaktmästare, kunde svårligen finna, att sedan dess inträffat något av beskaffenhet att under pågående riksdag böra föranleda ändring i dessas avlöningsförhållanden. Visserligen skulle som ett skäl till en höjning av utgående avlöningsförmåner kunna åberopas den år 1935 verkställda regleringen av avlöningen för vaktmästarna vid riksgäldskontoret — ett förhållande, som dock låge i tiden före nyssberörda framställning — ävensom den provisoriska avlöningsförstärkning, varom förslag låge å riksdagens bord och som vore avsedd att utgå under nästföljande budgetår. Särskilt för den händelse att sistnämnda förslag vunne riksdagens bifall, skulle skäl tala för att en omprövning av vaktmästarepersonalens avlöningsförhållanden företoges under innevarande år i syfte att en eventuell ändring kunde genomföras redan vid början av nästa lagtima riksdag.

Kanslideputerade, som sålunda hölle före att föreliggande, vid en sen tidpunkt under riksdagen väckta framställningar icke borde föranleda någon ändring

i de för det dåvarande till ifrågakomna personal utgående avlöningsförmåner, finge under åberopande av vad ovan anförts hemställa, att herrar talmän ville taga under omprövning, huruvida det icke kunde befinnas lämpligt föranstalta om en ingående utredning, möjligen genom riksgäldsfullmäktiges försorg, av riksdagsvaktmästarnas avlöningsförhållanden, särskilt i de avseenden, som berördes i de föreliggande framställningarna, och i så god tid slutförd, att förslag till en eventuell nyregiering kunde framläggas i början av nästkommande lagtima riksdag.

Enär båda ifrågavarande framställningar avsåge ej blott riksdagens vaktmästare utan även de i riksdagshuset tjänstgörande extra portvakterna, ville kanslideputerade slutligen fästa uppmärksamheten på att de av riksdagen antagna avlöningsbestämmelserna för personal hos riksdagens kamrar, utskott och kansli m. m. icke gällde nämnda extra portvakter, vilka antoges av riksgäldsfullmäktige, som ock bestämde deras avlöning.

I likhet med riksdagens kanslideputerade funno *kamrarnas herrar talmän* förningens framställningar icke böra föranleda någon ändring i de för 1937 års riksdag till ifrågakomna personal utgående avlöningsförmånerna. Då den av kanslideputerade väckta frågan om utredning av riksdagsvaktmästarnas avlöningsförhållanden syntes herrar talmän böra hänskjutas till bankoutskottets prövning, överlämnade de med skrivelse den 19 maj 1937 handlingarna i ärendet till bankoutskottet för den åtgärd, utskottet kunde finna av omständigheterna påkallad.

Ärendet blev därefter föremål för behandling av *1937 års bankoutskott*, som i skrivelse den 7 juni 1937 till fullmäktige i riksgäldskontoret anslöt sig till herrar talmäns och kanslideputerades uppfattning, att någon ändring i de för 1937 års riksdag till riksdagsvaktmästarna utgående avlöningsförmånerna icke borde äga rum. Enligt utskottets mening borde en utredning komma till stånd beträffande avlöningsförhållandena icke blott för nyssnämnda personalgrupp utan även för riksdagens personal i övrigt. En dylik omprövning av lönefrågan syntes motiverad därav, att riksdagens personal icke erhållit någon kompensation för den ökning i levnadskostnaderna, som inträtt sedan nu gällande arvoden fastställdes år 1934. Att märka vore även — framhöll utskottet — att det icke vore avsett, att nämnda personal skulle komma i åtnjutande av den provisoriska avlöningsförstärkning, som enligt 1937 års riksdags beslut skulle för budgetåret 1937/38 utgå till vissa befattningshavare i statens tjänst. Åtgärder syntes fördenskull i första hand böra vidtagas i syfte att bereda riksdagens personal en löneförhöjning, i huvudsak motsvarande vad som tillkommit statens tjänstemän sedan år 1934. Utskottet ville vidare erinra, att utredning angående lönereglering för statens befattningshavare påginge genom 1936 års lönekommitté. Kommitténs förslag kunde enligt vad utskottet inhämtat beräknas föreligga i så god tid, att därpå grundat förslag till lönereglering kunde förväntas bli framlagt för 1938 års riksdag. Det syntes i anslutning härtill böra övervägas, huruvida och i vad mån ifrågavarande förslag vore av beskaffenhet att böra påverka lönesättningen för riksdagens personal.

Utskottet anhöll i sin förevarande skrivelse, att fullmäktige ville låta verk-

ställa den av utskottet ifrågasatta utredningen. Med hänsyn till utredningens begränsade omfattning syntes det utskottet vara tillfyllest, att utredningsuppdraget anförtroddes åt en eller två utredningsmän. I deras uppdrag borde även ingå att undersöka, huruvida ändrade regler för ersättning åt vid kamrarnas kvällsplena tjänstgörande vaktmästare och extra portvakter kunde anses påkallade.

Enligt utskottets mening borde utredningen bedrivas så, att redan vid början av 1938 års riksdag förslag kunde framläggas för utskottet i fråga om en provisorisk arvodesförhöjning för riksdagens personal, att utgå under samma riksdag. Därest senare under 1938 års riksdag löneroglering skulle genomföras för statstjänstemännen, syntes därav betingat förslag till definitivt reglering av avlöningen till riksdagens personal snarast böra underställas utskottet.

Vid behandling av bankoutskottets skrivelse beslöt *fullmäktige i riksgäldskontoret* den 10 juni 1937 uppdraga åt riksgäldsfullmäktigen E. G. E. Eriksson och riksgäldskommissarien S. O. Widlund att verkställa och till fullmäktige inkomma med den av utskottet begärda utredningen.

Sedan *utredningsmännen* efter slutfört uppdrag i skrivelse till fullmäktige i riksgäldskontoret den 16 december 1937 framlagt den verkställda utredningen, hava fullmäktige med skrivelse den 22 i samma månad överlämnat sagda skrivelse till bankoutskottet. Vad utredningsmännen för egen del anfört framgår av vid detta utlåtande fogad *Bilaga*.

Såsom nämnda bilaga utvisar, föreslå utredningsmännen, att provisorisk arvodesförhöjning må under 1938 års riksdag utgå till envar befattningshavare hos riksdagens kamrar, utskott och kansli med belopp av 54 kronor för månad. Däremot avstyrka utredningsmännen, att ändring vidtages i gällande bestämmelse om särskild ersättning till vid aftonplena tjänstgörande vaktmästare och vaktmästarbiträden.

Efter det bankoutskottet överlämnat utredningsmännens skrivelse till kamrarnas herrar talmän och dessa anmodat kanslideputerade att yttra sig över utredningsmännens förslag, hava *kanslideputerade* i skrivelse den 26 januari 1938 — under hänvisning till att förslaget avsåge viss allenast provisorisk avlöningsförstärkning att utgå i avbidan på den slutliga reglering av hithörande spörsmål, som bankoutskottet funnit betingad av genomförandet av ny löneroglering för statens befattningshavare — anmält, att kanslideputerade för sin del icke hade något att erinra mot förslaget.

I en till bankoutskottet avlåten, den 9 februari 1938 dagtecknad skrivelse hava *kamrarnas herrar talmän* meddelat, att frågan behandlats vid samma dag hållet talmanssammanträde, till vilket jämväl de ständiga utskottens ordförande och kanslideputerade blivit kallade. I enlighet med den mening, som gjort sig gällande hos flertalet av de vid sammanträdet närvarande, hava herrar talmän, med tillstyrkande av utredningsmännens förslag, föreslagit, att under innevarande riksdag tillsvidare, intill dess annorlunda kunde varda av riks-

dagen bestämt, provisorisk arvodesförhöjning måtte tillerkännas envar befattningshavare hos riksdagens kamrar, utskott och kansli med belopp av 54 kronor för månad, vilken arvodesförhöjning borde beräknas och utbetalas på sätt i avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal föreskrives om arvode.

Utskottet. Såsom av utredningsmännens skrivelse inhämtas, avser förslaget om provisorisk arvodesförhöjning åt riksdagens personal under innevarande riksdag att bereda denna personal viss kompensation för den stegring i levnadskostnaderna, som inträtt sedan de nuvarande arvodena fastställdes genom beslut av 1934 års riksdag. Till grund för beräkningen av arvodesförhöjningen har legat den höjning av löneförmånerna, som i form av ökat provisoriskt dyrtortstillägg, ökat dyrtidstillägg samt provisorisk avlöningsförstärkning kommit statens befattningshavare i Stockholm till del sedan år 1934. Arvodesförhöjningen har ansetts böra fastställas till ett enhetligt belopp av 54 kronor i månaden för samtliga tjänstemän hos riksdagen. Såsom motivering härför har i huvudsak anförts, att det här endast är fråga om en provisorisk åtgärd i avvaktan på en mera definitiv arvodesreglering. Av utredningsmännens skrivelse framgår, att förslag om ordnande av avlöningsförhållandena för riksdagens personal för tiden från och med 1939 års riksdag är att förvänta senast vid början av nämnda riksdag.

Det nu föreliggande förslaget, som utarbetats i nära anslutning till av 1937 års bankoutskott uppdragna riktlinjer, har lämnats utan erinran av kansli-deputerade samt tillstyrkts av kamrarnas herrar talmän. Utskottet får för sin del förorda, att riksdagen godkänner förslaget.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till herrar talmäns förslag, må besluta, att provisorisk arvodesförhöjning skall under 1938 års riksdag tillsvidare, intill dess annorlunda kan varda av riksdagen bestämt, utgå till envar befattningshavare hos riksdagens kamrar, utskott och kansli med belopp av 54 kronor för månad, skolande arvodesförhöjningen beräknas och utbetalas på sätt i avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal föreskrives om arvode.

Stockholm den 18 februari 1938.

På bankoutskottets vägnar:

BJ. HOLMGREN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerberg**, *Ehrnberg**, *Berling*, *Holmström*, *Frigger-åker*, *Nilsson* i Mölndal, *Sundvik* och *Ohlin**;

från andra kammaren: herrar *Holmgren*, *Lovén**, *Andersson* i Falkenberg, *K. A Westman*, *Gustavson* i Västerås*, *Osberg*, *Johansson* i Djursnäs och *Andersson* i Lindome.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Bilaga.

Till Herrar Fullmäktige i riksgäldskontoret.

I anslutning till vad 1937 års bankoutskott anfört hava vi i detta utlåtande upptagit dels frågan om beredande av provisorisk arvodesförhöjning för riksdagens personal under 1938 års riksdag, dels ock frågan om särskild ersättning till vid kamrarnas aftonplena tjänstgörande vaktmästare. Det är vår avsikt att sedermera — antingen mot slutet av 1938 års riksdag eller ock, därest så skulle befinnas lämpligare med hänsyn till frågans samband med den väntade löneregleringen för statens tjänstemän, under hösten 1938 — inkomma till herrar fullmäktige med förslag till ordnande av avlöningsförhållandena för riksdagens personal för tiden från och med 1939 års riksdag.

Innan vi övergå till behandling av frågan om ökade löneförmåner för riksdagens personal, vilja vi, i likhet med kanslideputerade, fästa uppmärksamheten på att föreliggande två framställningar från riksdagsvaktmästarnas kamratförening avse, förutom riksdagens vaktmästare, de i riksdagshuset tjänstgörande extra portvakterna. Såsom kanslideputerade anfört, äro emellertid sistnämnda befattningshavare, vilka anställas av fullmäktige i riksgäldskontoret och åtnjuta avlöning med av fullmäktige bestämda belopp från anslaget till riksdagens hus, icke hänförliga till riksdagens personal. I anledning härav hava vi funnit frågan om de extra portvakternas avlöningsförhållanden ligga utanför det oss lämnade utredningsuppdraget.

Provisorisk arvodesförhöjning för riksdagens personal.

Nu gällande avlöningsbestämmelser för riksdagens personal fastställdes av 1934 års riksdag på hemställan av bankoutskottet (utl. nr 26) att tillämpas från början av 1935 års riksdag. Riksdagens beslut hade föregåtts av utredning av särskilda sakkunniga, riksdagens lönekommitté, som tillkallats för att utarbete förslag till enklare och mera enhetliga grunder för beräkning av avlöningen till nämnda personal än som dittills varit gällande. I huvudsak innebar 1934 års beslut endast en teknisk revision av avlöningssystemet. Å arvodena utgående dyrtidstillägg avvecklades sålunda genom dess inarbetande i arvodena. Vidare avvecklades den ersättning för mistad avlöning i statstjänst, som tidigare utgått till innehavare av vissa högre befattningar hos riksdagen, varvid såsom kompensation för den genom ersättnings bortfallande föranledda löneminskningen en viss förhöjning av arvodesbeloppen genomfördes. Genom en övergångsbestämmelse medgavs emellertid de tjänstemän, som vid 1934 års riksdag voro anställda å befattningar, med vilka var förenad rätt till ersättning för mistade avlöningsförmåner i statstjänst, att vid fortsatt anställning hos riksdagen bi-

behålla denna ersättning, dock med viss reduktion, avsedd att motsvara nyssnämnda förhöjning av arvodena.

Dyrtidstillägg å arvodena till riksdagens personal utgick under en följd av år efter de grunder, som gällde för befattningshavare i statens tjänst vid icke reglerade verk; en särskild regel tillämpades emellertid för dyrtidstilläggets maximering. I besparingssyfte fastställdes dyrtidstillägget vid 1933 års riksdag till 20 procent av arvodena, vilket innebar en sänkning av tillägget med 8 procent. Procenttalet 20 för beräkning av dyrtidstillägget tillämpades jämväl under 1934 års riksdag. Vid dyrtidstilläggets avveckling år 1935 ökades arvodena med belopp, i stort sett motsvarande det under 1933 och 1934 års riksdagar utbetalade dyrtidstillägget. Därvid togs emellertid ej hänsyn till den förhöjning av detsamma, som utgätt i form av s. k. barntillägg.

De år 1934 fastställda, sedan 1935 års riksdag tillämpade arvodena för riksdagens personal, vilka arvoden torde få anses utgöra reglerade avlöningsbelopp, hava därefter varit oförändrat gällande. Statens tjänstemän i Stockholm hava däremot sedan år 1935 fått sina avlöningsförmåner förhöjda. Sålunda har det provisoriska dyrtidstillägget för samtliga tjänstemän därstädes från och med den 1 juli 1935 ökat med ett belopp av 120 kronor för år, varjämte från och med den 1 juli 1937 tillkommit en provisorisk avlöningsförstärkning, utgående med 216 kronor till befattningshavare med lön enligt högst 12:e löneklassen i den i 1921 års avlöningsreglemente för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, intagna löneplanen och motsvarande löneklass i övriga löneplaner samt med 132 kronor i övrigt, allt för år räknat. Till följd av stegring i levnadskostnadsindex har vidare dyrtidstillägget åt befattningshavare vid reglerade verk ökat från 8 procent (index 153) under första och andra kvartalet 1934 till 14 procent (index 165) under sista kvartalet 1937 eller med 6 procent. Genom beslut av 1937 års riksdag har slutligen från och med den 1 juli 1937 viss höjning skett av det i dyrtidstillägget ingående barntillägget.

De sålunda ökade löneförmånerna för statstjänstemännen hava i väsentlig mån föranletts av den stegring av levnadskostnaderna, som inträtt under de senare åren. Såsom bankoutskottet vid 1937 års riksdag anfört, torde det vara skäligt, att jämväl riksdagens personal beredes viss kompensation för levnadskostnadsökningen och i sådant syfte tillerkännes en förhöjning av utgående arvoden med belopp, ungefärligen motsvarande vad som kommit statens tjänstemän i jämförlig löneställning till del. Genom en sådan åtgärd skulle relationen mellan avlöningen i riksdagstjänst och i statstjänst återställas till det läge, som fastställdes genom 1934 års revision av avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal.

För beräkning av storleken av den arvodesförhöjning, som med angivna utgångspunkt synes kunna ifrågasättas för riksdagens personal, har här nedan sammanställts uppgifter dels å de arvoden, som gälla för de olika befattningarna hos riksdagen, dels ock å de belopp, med vilka avlöning i statstjänst å samma belopp, som nyssnämnda arvoden, ökat från första halvåret 1934 till fjärde kvartalet 1937 på grund av ovanberörda tilläggsförmåner, fränsett barntillägget. Den provisoriska avlöningsförstärkningen har härvid för samtliga vaktmästare hos riksdagen upptagits till 18 kronor i månaden eller det belopp, som tillkommer förste expeditionsvakt och expeditionsvakt i statens tjänst, oaktat arvodena till riksdagens vaktmästare överstiger avlöning i 12:e löneklassen (högsta dyrtidgrupp).

Befattning hos riksdagens kamrar, utskott eller kansli	Månadsav-löning enligt beslut av 1934 års riksdag (fr. o. m. 1935)	Ökning i avlöningsförmånerna för statstjänst med grundavlöning enligt kol. 2 under åren 1934—1937 ¹)			
		Ökning av dyrorts-tillägg	Provisorisk avlönings-förstärk-ning	Ökning av dyrtids-tillägg (exkl. barn-tillägg)	Summa
1	2	3	4	5	6
Sekreterare hos kammare, sekreterare hos statsutskottet	1.260: —	10: —	11: —	42: —	63: —
Sekreterare hos annat ständigt utskott	1.050: —	10: —	11: —	42: —	63: —
Notarie med sekreterargöromål ..	825: —	10: —	11: —	42: —	63: —
Notarie (stomnotarie), förste stenograf	780: —	10: —	11: —	42: —	63: —
Stenograf, förste kanslist, kamrerare hos statsutskottet	658: —	10: —	11: —	39: —	60: —
Kanslist, tillika registrator, registrator hos statsutskottet	540: —	10: —	11: —	33: —	54: —
Annan notarie	504: —	10: —	11: —	30: —	51: —
Korrekturläsare	468: —	10: —	11: —	28: —	49: —
Kanslist	432: —	10: —	11: —	26: —	47: —
Förste vaktmästare och postvaktmästare	414: —	10: —	18: —	25: —	53: —
Förste vaktmästare hos statsutskottet, biträdande postvaktmästare hos andra kammaren, vaktmästare hos riksdagens kansli	378: —	10: —	18: —	23: —	51: —
Annan vaktmästare	342: —	10: —	18: —	21: —	49: —
Vaktmästarbiträde	162: —	10: —	18: —	10: —	38: —
Sekreterare hos tillfälligt utskott, sekreterare hos riksdagens kansli	360: —	10: —	11: —	22: —	43: —

¹ Sammanställningen avser befattningshavare med ordinarie tjänstgöringsort i Stockholm. Grundavlöningen enligt kol. 2 anses innefatta det provisoriska dyrortstillägg, som utgått alltsedan den 1 juli 1931 med belopp motsvarande löneskillnaden mellan två efter varandra följande Orts- eller lönegrupper inom vederbörande löneklass.

Såsom framgår av sammanställningen, variera beloppen för den beräknade avlöningsökningen mellan lägst 38 kronor och högst 63 kronor för månad. Frånsett de lägsta och högsta befattningarna hålla sig beloppen mellan 49 och 60 kronor. Då alltså en på ovan angivet sätt beräknad arvodesförhöjning för riksdagens personal icke skulle förete någon större skillnad för flertalet befattningar, hava vi ansett oss kunna förordna, att arvodesförhöjningen göres lika stor för samtliga befattningar. Den förenkling, som skulle vinnas genom tillämpning av ett enhetligt belopp överlag, har synts oss kunna utan olägenhet genomföras, enär förhöjningen är avsedd att vara en provisorisk åtgärd i avvaktan på den definitiva reglering av arvoden, varom bankoutskottet talat. Såsom lämpligt belopp för arvodesförhöjningen få vi föreslå 54 kronor i månaden (motsvarande 1 krona 80 öre om dagen), vilket belopp utgör ett ungefärligt medeltal av den

för de olika befattningarna beräknade förhöjningen. Enligt detta förslag skulle visserligen de lägst avlönade befattningshavarna erhålla en högre kompensation än som hade följt av en fullständig anslutning till de inom statsförvaltningen tillämpade reglerna. Skillnadsbeloppen skulle emellertid bliva jämförelsevis obetydliga. Den största skillnaden skulle uppkomma för vaktmästarbiträdena, för vilka den utgör 16 kronor i månaden. Någon erinran mot att den ifrågasatta arvodesförhöjningen tillämpas jämväl för ifrågavarande biträden torde dock ej kunna göras, då deras nuvarande avlöning måste anses vara väl låg med hänsyn till de arbetsuppgifter, som åligga dem. Vad angår de högre befattningarna hos riksdagen innebär däremot förslaget en något mindre kompensation än som i statsförvaltningen utgår å motsvarande lönebelopp. Det bör även här framhållas, att den nu ifrågasatta åtgärden endast är av provisorisk art. Det torde ock kunna förutsättas, att en noggrannare avvägning av arvodena kommer att ske vid ovanberörda definitiva reglering av desamma.

Den provisoriska arvodesförhöjningen torde i likhet med vad som i avlöningsbestämmelserna föreskrives i fråga om arvode böra beräknas från inträde i tjänstgöring samt utbetalas vid utgången av varje månad och sista gången efter slutad tjänstgöring. Vid beräkning av arvodesförhöjning för del av månad bör månaden räknas till 30 dagar.

Kostnaden för den föreslagna arvodesförhöjningen har beräknats uppgå till omkring 39,000 kronor för en riksdag om fem månader.

Det av oss förordade förslaget innebär sålunda, att provisorisk arvodesförhöjning skall under 1938 års riksdag tillsvidare, intill dess annorlunda kan varda av riksdagen bestämt, utgå till envar befattningshavare hos riksdagens kamrar, utskott och kansli med belopp av 54 kronor för månad, skolande arvodesförhöjningen beräknas och utbetalas på sätt i avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal föreskrives om arvode.

Särskild ersättning till vid aftonplena tjänstgörande vaktmästare och vaktmästarbiträden.

Jämlikt 7 § i avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal må vid slutet av varje riksdag till envar av de vaktmästare och vaktmästarbiträden, vilka efter kl. 11 e. m. tjänstgjort vid aftonplena, utbetalas en ersättning av fyra kronor för varje gång sådan tjänstgöring ägt rum. Föreskrift om utbetalning av ersättning för ifrågavarande tjänstgöring infördes i avlöningsbestämmelserna genom beslut av 1910 års riksdag (statsutskottets utlåtande nr 102). Ersättningen bestämdes då till 2 kronor för varje gång, vilket belopp år 1921 höjdes till 4 kronor (bankoutskottets utl. nr 40). Ersättning tillkom till en början endast vaktmästare hos kamrarna, men genom beslut av 1922 års riksdag (bankoutskottets utl. nr 17) bestämdes, att ersättning skulle utgå till envar av de vaktmästare, som tjänstgjort vid här avsedda aftonplena. I samband med införande i avlöningsbestämmelserna av befattningen såsom vaktmästarbiträde beslöt 1933 års riksdag, att ifrågavarande ersättning skulle utgå jämväl till dessa biträden (bankoutskottets utl. nr 4). Nuvarande lydelse av ovanberörda bestämmelse hänför sig sålunda från år 1933.

Den av riksdagsvaktmästarnas kamratförening gjorda framställningen beträffande ersättningen vid kamrarnas aftonplena innebär, att vaktpersonalen skulle beredas extra ersättning för all tjänstgöring vid dylika plena, räknat

från sammanträdes början. Ehuru icke direkt utsagt i riksdagshandlingarna, torde det vara ostridigt, att här ifrågavarande ersättning icke är att anse såsom en övertidsersättning i vanlig bemärkelse utan måste betraktas såsom en gratifikation på grund av viss natttjänstgöring. För bedömande av frågan huruvida skäl finnes till en ändring av gällande bestämmelse, är det nödvändigt att närmare undersöka vaktmästarnas tjänstgöringsförhållanden. Endast för det fall att vaktmästarnas tjänstgöringstid är av den omfattning, att densamma utan inräknande av tjänstgöringen vid aftonplena motsvarar en normal tjänstgöringstid av 7 timmar, torde kravet på övertidsersättning vid aftonplena kunna anses berättigat. I avseende härå må erinras, att riksdagens besparingskommitté i sitt den 20 december 1932 avgivna betänkande meddelat, att en av kommittén verkställd undersökning av vaktmästarnas tjänstgöring under 1932 års riksdag, vid vilken riksdag jämförelsevis långvariga kammарplena höllos, givit vid handen, att vaktmästarna i genomsnitt dagligen tjänstgjort något över 7 timmar. I syfte att utröna omfattningen av kammарvaktmästarnas tjänstgöring under en riksdag med särskilt korta plena, hava vi med biträde av materialförvaltaren L. Mårtensson verkställt utredning av dessa vaktmästares tjänstgöring under 1937 års riksdag. Av denna utredning, som visserligen avsett endast tre vaktmästare i vardera kammaren, men vars resultat dock måste anses representativt för kamrarnas hela vaktpersonal, framgår, att ifrågavarande vaktmästare haft en daglig tjänstgöringstid — inberäknat aftonplena — av i genomsnitt 6 timmar 25 minuter. De sålunda verkställda utredningarna giva vid handen, att kammарvaktmästarnas tjänstgöring under aftonplena icke kan betecknas såsom tjänstgöring på övertid och berättiga till särskild ersättning utöver fastställt arvode. I detta sammanhang må emellertid erkännas, att ifrågavarande liksom övriga riksdagsvaktmästares tjänstgöringsförhållanden i och för sig kunna motivera en jämförelsevis hög ersättning. Deras anställning omfattar nämligen endast en del av året, och de äro därvid i hög grad bundna av sin tjänst, vilken måste anses vara av krävande natur, icke minst i betraktande av att tjänstgöringen ibland är förlagd till dygnets sena timmar. I fortsättningen liksom hittills torde det emellertid vara lämpligt, att hänsyn till nu angivna förhållanden tages vid bestämmandet av de arvodesbelopp, som skola utgå å de olika vaktmästarbefattningarna. Av överläggningar rörande hithörande spörsmål, som vi fört med representanter för vaktpersonalen, hava vi fått den uppfattningen, att förståelse för nu anförda synpunkter beträffande ersättningen vid aftonplena kan påräknas från denna personals sida.

Med hänsyn till det ovan anförda torde anledning saknas att vidtaga ändring i nu gällande bestämmelse rörande särskild ersättning åt vaktmästare vid aftonplena.

Slutligen vilja vi i detta sammanhang upptaga en fråga, som, ehuru den ligger vid sidan av det oss givna utredningsuppdraget, dock har ett visst samband med detsamma. I enlighet med uttalanden, som på sin tid gjordes av riksdagens besparingskommitté, hava alltsedan 1933 års riksdag vissa hos utskott tjänstgörande vaktmästare och vaktmästarbiträden avdelats för tjänstgöring i kammare under tid, då plenum pågår. Denna anordning har visat sig vara ändamålsenlig och ägnad att minska personalbehovet. I överensstämmelse härmed torde hos kammare anställd vaktmästare böra vid tillfälligt uppkommande behov och då så kan ske utan olägenhet för vakthållningen i kammaren, kunna åläggas tjänstgöring hos utskott utan särskild ersättning. Det bör givetvis ankomma på kammarens herr talman att bestämma, i vad mån dylik tjänst-

göring må äga rum. Föreskrift rörande här avsedda tjänstgöringskyldighet för kamrarnas och utskottens vaktmästare torde böra införas i avlöningsbestämmelserna i samband med den definitiva arvodesregleringen.

Stockholm den 16 december 1937.

Ernst Eriksson.

Sten Widlund.
